

نیازسنجی و تعیین دوره‌های آموزشی کارکنان واحدهای آموزش و پژوهش

دانشگاه هرمزگان بر اساس رویکرد شایستگی

هدا رضایی میر قائد، رضا احمدی کهنعلی، علیرضا کوشکی جهرمی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۴/۲۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۰/۱۹

چکیده

امروزه مسئله ارزیابی و سنجش نیازهای آموزشی کارکنان در نظامهای علمی و کاربردی و آموزش آنان که قشر عظیمی از نیروی کار شاغل در سازمان‌ها هستند، جزء مسائل ضروری تشخیص داده شده است که باید برای رفع آن اقدام شود. هدف اصلی این پژوهش نیازسنجی آموزشی کارکنان دانشگاه هرمزگان بر اساس شایستگی‌های محوری می‌باشد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش در گروه تحقیقات توصیفی- پیمایشی قرار دارد. جامعه آماری این پژوهش شامل خبرگان و کارشناسان (حوزه آموزش و پژوهش) دانشگاه هرمزگان است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه دلفی فازی است. ابتدا عوامل از پیشینه استخراج و این عوامل توسط استادی بررسی و بومی سازی شد، ۱۰، ۵۲ عامل اصلی و شاخص شناسایی گردید و سپس پرسشنامه دلفی فازی طراحی شد تا نیازهای آموزشی کارشناسان حوزه‌های آموزش و پژوهش (تعیین سطح مطلوب) مشخص شود، در این پژوهش که نیازسنجی آموزشی بر اساس رویکرد شایستگی محوری انجام شد، مؤلفه‌های اصلی خروجی دلفی فازی عبارت بود از: مهارت‌های ارتیاطی، مهارت‌های اطلاعاتی، مهارت حل مسئله، مهارت فنی، مهارت استدلال، مهارت رهبری، مهارت هیجانی و تعاملات اجتماعی، شخصیتی و ارزشی، شایستگی فردی. در نهایت، ۱۵ دوره آموزشی مناسب با نیازهای تعیین شده (خروچی دلفی فازی) تعیین گردیده است.

واژگان کلیدی : نیازسنجی آموزشی، آموزش کارکنان، رویکرد شایستگی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه هرمزگان mirghaed93@gmail.com

^۲ دانشیار دانشگاه هرمزگان ahmadi.hormozgan@gmail.com

^۳ استادیار دانشگاه علامه طباطبائی alirezakoushkie@gmail.com

مقدمه

امروزه شرایطی ایجاد شده است که برداشت‌ها و انتظارات از نیروی انسانی سازمان‌ها را تحت تاثیر قرار داده است. سازمان‌ها در فضایی از تغییر و دگرگونی مداوم محصور شده‌اند. این فضای متحول منجر به آن شده است که سازمان‌ها به طور دائم در صدد تحول و تغییر روندهای خود باشند و از همه مهمتر انتظارهای تازه‌ای برای کارکنان خود تعریف کنند. امروزه اگر کارکنان صرفاً در چارچوب الزامات رسمی و تعیین شده شغل خود (یعنی عملکرد شغلی) عمل نمایند و به بیان دیگر فقط تا آن حدی که در شرح وظایف سازمانی آن‌ها نگاشته شده است، اقدام نمایند، آنگاه سازمان‌ها به کندی می‌توانند در جهت تحقق اهداف و اثربخشی بهینه حرکت نمایند. آموزش و بهسازی نیروی انسانی، بینش و بصیرت عمیق‌تر، دانش و معرفت بالاتر و توانایی و مهارت بیشتر کارکنان را در سازمان موجب می‌شود. به اذعان بسیاری از صاحب‌نظران، یادگیری کارکنان، کارآموزی و ابتکارات بهبود عملکرد، باید با نیازستجی آغاز شود. از طرفی، نیازهای آموزشی کارکنان نیز باید متناسب با مختصات و الزامات ساختاری و وظیفه‌ای هر شغل و در ارتباط با کل سازمان شناسایی و تعیین شوند. این مهم مستلزم ارتباط و اتصال فرآیندهای آموزش به نیازهای راهبردی سازمان و اهداف استراتژیک آن است و لذا جهت‌گیری‌های کلی و راهبردی سازمان، متغیرهایی تعیین‌کننده در تشخیص نوع و تعیین میزان آموزش‌هایی که باید ارائه شوند و نیز سطح مهارت و شایستگی‌هایی که باید کسب شوند، تلقی می‌شوند.

امروزه مسئله ارزیابی و سنجش نیازهای آموزشی در نظامهای علمی و کاربردی و آموزش کارکنان که قشر عظیمی از نیروی کار شاغل در سازمان‌ها هستند جزء مسائل ضروری تشخیص داده شده است که باید برای رفع آن اقدام کرد. دانشگاه به عنوان نهاد ارائه‌کننده آموزش عالی و تربیت‌کننده نیروهای متخصص موردنیاز بخش‌های مختلف کشور، رسالتی حساس، مؤثر و جهت‌بخش را در زمینه‌ی توسعه علمی، فرهنگی و اقتصادی کشور دارد. بدین لحاظ و نظر به اینکه کارکنان این نهاد با طیف گسترده‌ای از جوانان دانشجو سروکار دارند، ارتقاء کیفی تعاملات مقابل کارکنان دانشگاه و دانشجویان همواره جزء دغدغه‌های برنامه‌ریزان نظامهای آموزش عالی است. لذا نیازستجی آموزشی جهت تدوین برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی کارکنان دانشگاه ضرورت خود را نمایان می‌سازد و ابزاری است جهت آگاهی از مشکلات کارکنان فوق برای دستیابی به ارتقاء سطح ارائه خدمات آموزشی در راستای پیشبرد برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه.

دانشگاه هرمزگان نیز همانند دیگر سازمان‌ها برنامه‌های آموزشی متنوعی از جمله دوره‌های آموزشی مستندسازی فرایندهای سازمان، مفاهیم کیفیت و فرآیندگرایی، گزارش نویسی، ارتباطات سازمانی، سلامت اداری و مبارزه با فساد، نظام آراستگی و ... را در سطحی گسترده برای کلیه کارشناسان طراحی و اجرا نموده است. به نظر می‌رسد برنامه‌های آموزشی اجرشده بر اساس نیازسنجی دقیقی صورت نگرفته است. نظر به این نکته و با توجه به نقش تأثیرگذار کارشناسان آموزشی و پژوهشی در پیشبرد امور آموزشی و پژوهشی و تسهیل جریان آموزش و پژوهش و تولید علم در دانشگاه، در این پژوهش تلاش شده است تا به این مسئله اساسی پاسخ گفته شود که کارشناسان آموزشی و پژوهشی دانشگاه هرمزگان برای انجام احسن نقش‌ها و وظایف شغلی خود به چه دانش، مهارت و نگرش‌هایی و چه دوره‌های آموزشی متناسب با نیازها، نیاز دارند.

آموزش و مفهوم نیازسنجی آموزشی

آموزش می‌تواند به عنوان فرایند اکتساب توانایی یا نگهداری و حفظ توانایی موجود تعریف شود. اساساً آموزش در بخش‌های مختلف به دنبال تدارک تجربیاتی است تا رفتار کارکنان را در قلمروهای مهارت‌ها، دانش و نگرش توسعه و بهبود بخشد (هامبلین، ۱۹۷۴). تعاریف متعددی از آموزش و بهسازی منابع انسانی ارائه شده است. پاره‌ای از آن‌ها به شرح زیر است:

- هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح‌ریزی شده که هدف آن ایجاد یادگیری در یادگیرندگان است (سیف، ۱۳۹۳).
- فرآیند رساندن فرد به سطحی از شایستگی (عباسزادگان و ترکزاده، ۱۳۷۹).
- کلیه مساعی و کوشش‌هایی است که در جهت ارتقای سطح دانش و آگاهی، مهارت‌های فنی، حرفه‌ای و شغلی و همچنین ایجاد رفتار مطلوب در کارکنان یک سازمان به عمل می‌آید و آنان را آماده انجام وظایف و مسئولیت‌های شغلی خود می‌نماید (ابطحی، ۱۳۸۳).
- اکتساب (یادگیری) سیستماتیک مهارت‌ها، قواعد، مفاهیم یا نگرش‌هایی است که به عملکرد بهبودیافته در یک محیط دیگر (محیط کاری) منجر می‌گردد (عباسزادگان و ترکزاده، ۱۳۷۹).

- بهبود نظامدار و مداوم مستخدمین از نظر دانش، مهارت‌ها و رفتارهایی که به رفاه آن‌ها و سازمان محل خدمتشان کمک می‌نماید (فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۳).

به نظر میرسد که اگر آموزش نیروی انسانی به سمت و سوی نیازهای سازمان سوق داده نشود، سرمایه‌گذاری صورت گرفته در این حوزه اثربخشی لازم برای سازمان به همراه نداشته و سازمان از این سرمایه‌گذاری منتفع نخواهد شد. از این رو محققان حوزه منابع انسانی رویکردهای مختلفی را برای جهت دهی به آموزش‌ها و هم راستاسازی آن‌ها با نیازهای سازمان ارائه داده‌اند که یکی از بهترین این رویکردها، طراحی و اجرای آموزش‌های سازمانی با رویکرد شایستگی است. سیستم‌های آموزشی عمدتاً از چهار خرده سیستم نیازسنجی، طراحی اجرا و ارزیابی تشکیل شده‌اند.

جانسون^۱ (۱۹۹۶) نیاز آموزشی را عبارت است از دانش، مهارت‌ها و قابلیت‌هایی می‌داند که فرد باید جهت بهبود عملکرد خود و رسیدن به اهداف سازمان بیاموزد. نیاز آموزشی را می‌توان به وضعیتی تشبيه کرد که در آن بین «آنچه هست» و «آنچه باید باشد» تفاوت وجود دارد، این تفاوت ممکن است ناشی از اختلاف سطح در دانش، مهارت‌ها و نگرش‌هایی باشد که کارآموزان برای بهتر انجام دادن وظایف و کارهای خود به آن‌ها نیاز دارند (روبرت، ۱۹۸۷).

نیازسنجی آموزشی، گام اولیه در یک فرایند دوره‌ای که منجر به آموزشی کلی و استراتژی‌های آموزشی برای کارکنان در یک سازمان یا یک گروه حرفه‌ای می‌باشد. این چرخه با یک کنکاش سیستماتیک آغاز می‌شود تا نیازهای آموزشی جمعیت موردنظر شناسایی شود و باید در طول برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی نیز ادامه داشته باشد (گولد و همکاران، ۲۰۰۴). در تعریف دیگری نیازسنجی از نظر رودا و کاسی^۲ (۱۹۹۶) یک بررسی سیستماتیک از آنچه باید باشد و آنچه هست می‌باشد، آن‌ها معتقدند که نیازهای یک سازمان ناشی از عملکرد فردی کارکنان و عملکرد سازمانی است. بنابراین برای بهبود این دو نوع عملکرد باید از طریق توسعه منابع انسانی اقدام کرد که نیازسنجی آموزشی نخستین گام در توسعه منابع انسانی است.

^۱Johnson

^۲Robert

Gould & et al.-^۳

Rouda & kusy^{*}

فرآیند نیازسنجی مستلزم استفاده و به کارگیری از ابزارهای تجزیه و تحلیل دقیق و علمی است و با روش‌های مختلف قابل انجام است : برخی از این روش‌ها عبارتند از

۱. روش نیازسنجی نظاممند
۲. روش نیازسنجی مبتنی بر تجزیه و تحلیل شغل
۳. روش نیازسنجی استاندارد محور
۴. روش نیازسنجی مبتنی بر دستورالعمل
۵. روش نیازسنجی دایکوم (فتحی و اجارگاه، ۱۳۹۱).

الگوهای نیازسنجی آموزشی

شاید مهمترین فعالیت در انجام نیازسنجی آموزشی تعیین الگو باشد. انتخاب و یا طراحی الگو برای نیازسنجی باعث تسهیل و افزایش دقت و اعتبار فرآیند نیازسنجی می‌شود . با انتخاب الگو برای نیازسنجی با یک نقشه از پیش طرح‌ریزی شده پا به این عرصه گذاشته می‌شود و روشها و رویه‌ها از قبل مشخص و معین می‌شود. الگوهای مطرح شده در زمینه نیازسنجی گاه در سطوح سازمانی، شغلی و فردی هستند و برخی نیز عمومی می‌باشند . در ادامه به برخی از الگوهای نیازسنجی آموزشی اشاره می‌گردد.

الگوی کلاین

به نظر کلاین نیازسنجی در تمام سطوح (محلي، ملي، منطقه‌اي، مدرسه‌اي) مستلزم توجه به چهار مرحله زير است

مرحله اول: شناسايي کليه هدف‌های امكان پذير.

مرحله دوم: مرتب کردن هدف‌ها بر حسب اهميت آن‌ها.

مرحله سوم: مشخص کردن شکاف و فاصله بين عملکرد مورد انتظار (هدف‌ها) و عملکرد واقعی (در صحنه عمل).

مرحله چهارم: مشخص کردن اولويت‌ها برای اجرا (ترك زاده و عباس زادگان، ۱۳۷۹).

الگوی نیازسنجی مبتنی بر مدل استاندارد مهارت

به طور کلی نیازسنجی از طریق روش استاندارد مهارت دارای ۵ مرحله به این ترتیب است:

۱. شناسایی و احصاء مشاغل؛
۲. تحلیل ویژگی‌های مشاغل؛
۳. شناسایی و تحلیل دانش، مهارت و نگرش‌های لازم جهت انجام احسن هر وظیفه؛
۴. اعتبار یابی و اولویت‌بندی دانش، مهارت و نگرش‌های شناسایی شده؛
۵. تبدیل استانداردها به دوره‌های آموزشی (فتحی و اجارگاه و همکاران، ۱۳۹۱)

الگوی شغل و شاغل

الگوی شغل و شاغل، یک الگوی نیازسنجی آلفا است و به دنبال شناخت و تعیین نیازهای آموزشی معیاری مشاغل است. طبق تعریف در نیازسنجی آلفا اقدامات و فعالیت‌ها با آنچه باید باشد مرتبط است و بررسی معایب و مسائل موجود در درجه اول اهمیت قرار ندارند. از این‌رو این نوع نیازسنجی به تعیین نیازهای معیاری منتج خواهد شد. هدف الگو تعیین دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های لازم (نیازسنجی آموزشی) برای انجام احسن وظایف شغلی می‌باشد. مراحل الگوی مذبور به شرح زیر است:

۱. احساس نیاز یا وجود مشکلی که انجام پروژه نیازسنجی را ایجاب می‌کند.
۲. شناسایی و تعریف قلمرو تحقیق.
۳. شناسایی و تعریف یاران نیازسنجی.
۴. شناسایی و تعریف مشاغل موجود در قلمرو تحقیق.
۵. شناسایی و تحلیل وظایف و الزامات و شرایط انجام آن: در این مرحله سه اقدام اساسی صورت می‌گیرد:
  - مجموعه وظایف و اعمال شغلی شناسایی می‌شود.
  - نحوه، ابزار و امکانات و سایر الزامات و قابلیت‌های لازم و شرایط انجام وظایف شناسایی و به‌طور مشروح و صریح بیان می‌شود.
  - در گام سوم به تحلیل وظایف در پرتو شناخت حاصل از گام‌های قبلی پرداخته می‌شود.

۶. استخراج دانش، مهارت یا نگرش لازم برای انجام هر جزء وظیفه: در این مرحله بر اساس شناختی که درنتیجه مراحل قبل نسبت به موقعیت کلی شغل و وظایف قلمرو تحقیق بهدستآمده است. دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های لازم برای انجام احسن وظایف شغلی استخراج می‌شود. انجام این مرحله نیز مستلزم برخورداری از همکاری و مشاوره یاوران خبره نیازمنجی در این حوزه است (ترکزاده و همکاران، ۱۳۹۲).

مفهوم شایستگی و الگوهای آن

مفهوم شایستگی نخستین بار توسط سلنزنیک^۱ پدیدار گشت و بعداز آن مک کل لند^۲ این واژه را برای نشان دادن عامل خیلی مهم که بر یادگیری فردی مؤثر است به کاربرد. واژه شایستگی در ادبیات آکادمیک از چندین نقطه نظر تعریف شده است. این واژه از طریق کار بویاتزیس^۳ در رشته مدیریت محبوبیت یافت (پناهی، ۱۳۹۱).

شایستگی‌ها به دانش، مهارت‌ها، توانایی‌ها یا خصوصیات شخصیتی فرد اشاره دارند که مستقیماً بر عملکرد شغلی او تأثیر می‌گذارند (بکر و همکاران، ۱۳۸۸).

بیلی^۴ و همکاران (۲۰۱۰) نیز شایستگی را رفتارهای مهم و حساسی تعریف کرده‌اند که برای انجام موققیت‌آمیز شغل یا نقش سازمانی ضروری است به اعتقاد آن‌ها، شایستگی‌ها می‌تواند به متنزه معیاری مهم و ارزشمندی برای سنجش عملکرد شغلی به کار رود.

اسپنسر و اسپنسر تعریف تفصیلی‌تری را بیان کرده‌اند: شایستگی، «یک ویژگی و خصیصه اصلی و درونی یک فرد است که به طور علیٰ با عملکرد مؤثر یا برتر معیار مرجع در یک شغل یا موقعیت در ارتباط است» (اسپنسر و اسپنسر^۵ ۱۹۹۳).

مک کل لند شایستگی را به عنوان ویژگی‌هایی توصیف می‌کند که بر عملکرد برتر تأکید دارند(کیائو^۶، ۲۰۰۹). از نظر او، شایستگی عبارت است از ترکیبی از انگیزه‌ها، ویژگی‌ها، خودانگاری‌ها، نگرش‌ها یا ارزش‌ها، دانش محتوایی و یا مهارت‌های رفتاری شناختی؛ هر ویژگی

¹.Selznick^۱

².McClelland^۲

³.Boyatzis^۳

- Bailey & et al^۴

Spencer & Spencer^۵

Qiao^۶

فردی که به طور قابل اعتماد قابل اندازه گیری یا سفارش است و می‌تواند برای تمایز قابل شدن بین کارکنان عالی و متوسط نشان داده شود (زووک؛ ۲۰۰۶).

شاپرکی در مفهومی گسترده به عنوان یک روش گفتار منحصر به فرد، دانش، مهارت‌ها، گرایش ارزش‌ها، رفتارها، جریانات عادی و الگوهای تفکری تعریف می‌شود که افراد یا گروه‌ها می‌توانند به طور مؤثر و موفقیت آمیز برای حل مشکلات و رو به رو شدن با چالش و فرصت‌ها به کار برنند (قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴). بررسی و تحلیل تعاریف فوق نشان می‌دهد که نکات مشترک قابل تشخیصی در تمامی بین تعاریف وجود دارد که عبارت است از:

۱- شایستگی شامل دانش، مهارت و ویژگی‌های فردی از جمله انگیزه، مفهوم‌های ذهنی ارزش، نگرش و ویژگی‌های فیزیکی.

۲- شایستگی آن دسته از خصوصیات شاغلان است که زیربنای رفتارهای موفق شغلی آنان را تشکیل می‌دهد و موجب عملکرد برتر و مؤثر فرد در آن شغل، وظیفه یا شرایط می‌شود.

۳- شایستگی‌ها باید قابل مشاهده و قابل انگیزه گیری باشند و باثبات و تکرار در رفتار فرد مشاهده شوند (توماج، ۱۳۹۱).

در رابطه با شایستگی و عناصر آن الگوهای متعددی از سوی محققان ارائه شده است. مک‌کللندر مدل کوه یخ، شایستگی را شامل ۶ عنصر مهارت‌ها، دانش، نقش اجتماعی، خویشن‌شناصی، ویژگی (صفت) اختصاصی و انگیزه می‌داند. در این مدل عناصری که در بالای کوه یخ قرار دارند (دانش و مهارت) به سهولت قابل شناسایی و اندازه‌گیری هستند ولی عناصری که در سطوح پایین‌تر آن قرار دارند (نقش اجتماعی، خویشن‌شناصی، ویژگی و انگیزه) به سختی شناسایی می‌شوند، در حالیکه در بیشتر موارد این عناصر مهم و قابل توجه هستند (دیناتی و عرفانی، ۱۳۸۸).

بوياتزيس (۱۹۸۲) طی پژوهشی که در ۱۲ سازمان مختلف انجام داده است، الگوی شایستگی ارائه کرده که شامل ۲۱ عنصر مجزا است که در یک قالب منطقی برای هر سازمانی

قابل استفاده است. این الگو شامل ۶ شاخه مدیریت هدف و عمل، رهبری، منابع انسانی، هدایت زیردست، توجه به دیگران و دانش خاص می‌باشد (اوشنین^۱، ۲۰۰۲: ۴۲).

مدل شایستگی اسپنسر و اسپنسر که حاصل ۲۸۶ مطالعه مکرر بوده است، در برگیرنده ۲۱ شایستگی عمومی می‌باشد که در قالب ۶ گروه مجزا شامل گروه موفقیت و اقدام، گروه خدمات انسانی و یاری دهنده‌گی، گروه تأثیر و نفوذ، گروه مدیریتی، گروه شناختی و اثربخشی مشخص ارائه شده است. این الگو شباهت‌های موجود بین تمام کارهای مدیریتی را نشان می‌دهد، اما قادر نیست در کار خاصی به مرحله اجرا برسد. مقدمات اساسی این الگو شبیه صلاحیت‌های مقدماتی بویاتزیس (۱۹۸۲) و صلاحیت‌های شرودر (۱۹۸۹) است (قرایی پور، ۱۳۸۲).

باهم و مایر^۲ (۱۹۹۶) در کتاب شایستگی‌ها و موفقیت‌های سازمانی مدلی را ارائه می‌نمایند که در آن شایستگی به سه دسته تقسیم شده‌اند: شایستگی‌های رفتاری: آنچه یک فرد می‌گوید یا انجام انجام می‌دهد که در عملکرد خوب یا ضعیف وی تأثیر می‌گذارد؛ شایستگی‌های دانشی: آنچه یک فرد درباره حقایق، فناوری، یک حرفه، رویه‌ها، یک شغل، یک سازمان و غیره می‌داند. شایستگی انگیزشی: در مورد اینکه فرد چه احساسی درباره یک شغل، سازمان یا مکان جغرافیایی دارد (قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴).

قشلاقی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی تحت عنوان نیازسنجدی آموزشی گروه‌های شغلی قضات بر اساس رویکرد شایستگی (مطالعه موردي: مجتمع‌های قضائی استان تهران) به نیازسنجدی آموزشی گروه‌های شغلی قضات در میان مجتمع‌های قضائی استان تهران پرداخته‌اند. در این پژوهش جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ی محقق ساخته که بر اساس ابعاد و مؤلفه‌های شایستگی‌های شغلی از منابع مختلف تهیه و تنظیم گردید، استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان داد مهارت‌های ادراکی، مهارت‌های تصمیم‌گیری، هوش اجتماعی، توانایی علمی، پاییندی به اصول اخلاقی و مهارت‌های فردی در تعیین نیازهای آموزشی گروه‌های شغلی قضات تأثیر دارند. همچنین یافته‌ها نشان داد که هوشمندی، اعتماد به نفس و رعایت عدالت بیشترین اهمیت را در میان شاخص‌های شناسایی شده در این تحقیق داشته‌اند.

خدایاری و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیقی تحت عنوان نیازستجی آموزشی کارکنان خدمات آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز به تعیین نیازهای آموزشی کارکنان خدمات آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز پرداخته‌اند. در این پژوهش جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته در سه حوزه دانش، توانش و نگرش استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که اولویت نیازهای آموزشی به ترتیب دانش زبان انگلیسی، روش‌های تحقیق و پژوهش، بهروزرسانی دانش در خدمات آموزشی و به کارگیری رایانه در انجام امور آموزشی می‌باشد.

کرمی و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیقی تحت عنوان نیازستجی آموزشی مدیران شرکت برق منطقه‌ای مازندران مبتنی بر الگوی شایستگی به نیازستجی آموزش مدیران شرکت برق منطقه‌ای استان مازندران بر مبنای الگوی شایستگی پرداخته‌اند. روش پژوهش حاضر پیمایشی بوده است. نتایج پژوهش نشان‌گر آن بود که در مورد ۷ شایستگی نیاز آموزشی بسیار محرز و ۳۱ شایستگی نیز در اولویت دوم قرار دارند؛ و همچنین از میان شایستگی‌های شناسایی شده، شایستگی‌های تعامل و ارتباط، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی، رهبری تیمی بیشترین اهمیت برخوردارند. در این تحقیق با بررسی ادبیات موضوع و پیشینه تحقیقات انجام شده، فهرستی از شایستگی‌ها استخراج شده است که در جدول (۲-۲) نشان داده شده است.

نیکولیتا و راکساندرا^۱ (۲۰۱۴) در تحقیقی تحت عنوان روش‌های آموزشی مرتبط با نیازهای آموزشی روانی، در آموزش کارکنان دانشگاه، مطالعه تطبیقی که در چهار دانشگاه در اسپانیا و رومانی انجام شد. نتایج نشان داد هر دو گروه معلمان _اسپانیا و روانی - دارای نظراتی همانند در مورد روش‌های آموزشی مرتبط با نیازهای آموزشی هستند؛ و همچنین آموزش معلمان بهمنظور انجام درست و ظایفشان در مدارس نیاز به توجه خاص مدیریت، مدرسین حرفه‌ای آموزش و تصمیم‌گیرندگان و سیاست‌گذاران کلیدی دارد.

شادرک^۲ (۲۰۱۴) در تحقیقی تحت عنوان ارزیابی نیازهای آموزشی در خدمات عمومی بوتسوانا: مطالعه موردی از پنج وزارت‌خانه بخش دولتی با استفاده از روش‌های کیفی به نیازستجی آموزشی در خدمات عمومی بوتسوانا پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان داد آموزش خدمات عمومی استراتژیک نیست؛ بنابراین آموزش‌های ضمن خدمت عمومی درک درستی از اهداف

- Nicoleta & Ruxandra^۱

- Shadreck^۲

استراتژیک، رسالت و دورنما و برنامه‌های توسعه ندارند. استفاده از روش‌های ترکیبی ارزیابی نیازها و منابع مختلف داده برای شناسایی نیازهای مناسب بسیار مهم است.

شاین هورنگ و لین^۱ (۲۰۱۳) در تحقیقی تحت عنوان نیازسنجدی آموزشی در یک هتل با استفاده از بازخورد ۳۶۰ درجه بهمنظور توسعه برنامه‌های آموزشی مبتنی بر شایستگی باهدف تهیه یک چهارچوب آموزشی مبتنی بر شایستگی از طریق ترکیب نیازسنجدی آموزشی پرداخته است. در این پژوهش بر اساس چارچوب شایستگی‌های مدیریت، اهمیت شایستگی را از طریق رویکرد دلفی فازی و عملکرد را از طریق بازخورد ۳۶۰ درجه تعیین کرده است. در این پژوهش اثربخشی نیازسنجدی آموزشی تائید شده است و چارچوب نیازسنجدی آموزشی را می‌توان به دیگر هتل‌ها برای بهینه‌سازی برنامه‌های آموزشی اعمال کرد.

در این پژوهش نیازسنجدی آموزشی بر مبنای الگوی شایستگی انجامشده است. محقق جهت تهیه فهرست جامعی از شایستگی‌ها به بررسی ادبیات و پیشینه تحقیق پرداخته است. سپس بامطالعه مستندات سازمانی و با استفاده از نظر اساتید و کارشناسان، شایستگی‌ها بررسی، حذف و یکسان‌سازی شده که تعداد شایستگی‌ها به ۵۲ شایستگی در ۱۰ حوزه دسته‌بندی شد. جدول زیر عناصر اصلی شایستگی مرتبط با موضوع پژوهش مستخرج از تحقیقات پیشین، جهت نیازسنجدی آموزشی کارشناسان حوزه‌های آموزش و پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱-۱: عناصر شایستگی موردنرسی برای نیازسنجدی کارشناسان آموزش و پژوهش

مؤلفه شایستگی	شناخت شایستگی	منابع
مهارت ارتباطی	ارتباطات کتبی	(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۰)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)
ارتباطات شفاهی	ارتباطات	(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (رشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)
گوش دادن		(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (رشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)
فن مذاکره		(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (درگاهی و

همکاران، (۱۳۸۹)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۰)		مهارت اطلاعاتی
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)	ارائه اطلاعات	
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)	توانایی دریافت اطلاعات دقیق	
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)	قدرت تحلیل اطلاعات	
(قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)	شناسیب مسئله	مهارت حل مسئله
(قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)	- تجزیه و تحلیل مسئله	
(احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)، (کرامی و رجبزاده، ۱۳۹۰)	آشنازی با شغل	مهارت فنی
(احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)، (کرامی و رجبزاده، ۱۳۹۰)	توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات	
(احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)، (کرامی و رجبزاده، ۱۳۹۰)	کاربا رایانه	
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (کرامی و رجبزاده، ۱۳۹۰)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)	برنامه‌ریزی	مهارت استدلال
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)	- تصمیم‌گیری	
(قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	تفکر سیستمی	
(احمدی و همکاران، ۱۳۹۲)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	تفکر تحلیلی	
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)	تفکر استراتژیک	
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (شاین هورنگ و لین، ۲۰۱۳)	خلاقیت و نوادری	
(صانعی، ۱۳۹۰)، (رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۰)	آگاهی محیطی	قابلیت تطبیق
(صانعی، ۱۳۹۰)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)، (کرامی و رجبزاده، ۱۳۹۰)	آگاهی سازمانی	
(رحیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)	- انطباقی	

۱۴۵.. دو فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی، دوره ششم، شماره دوازدهم، پاییز و زمستان ۱۳۹۶

پذیری	مهارت رهبری
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)	سازماندهی
(صانعی، ۱۳۹۰)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	توانمندسازی
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	نفوذ و تاثیر
(صانعی، ۱۳۹۰)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)	مربی‌گری
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)	نظرات و کنترل
(صانعی، ۱۳۹۰)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)	کارگوهی
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)، (اکرامی و رجب‌زاده، ۱۳۹۰)	مشارکت-وهمکاری
(رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)	مسئولیت-پذیری
(محمودی، ۱۳۹۲)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)، (ایلی و همکاران، ۱۳۹۳)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)	هوش عاطفی
(صانعی، ۱۳۹۰)، (قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	اعتماد به نفس
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (محمودی، ۱۳۹۲)	خود-مدیریتی
(رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (محمدی، ۱۳۹۲)، (اکرامی و رجب‌زاده، ۱۳۹۰)	مهارت اجتماعی
(محمودی، ۱۳۹۲)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (صانعی، ۱۳۹۰)	آگاهی اجتماعی (همدلی)
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	شخصیتی و ارزشی-داری خویشن-
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (اکرامی و رجب‌زاده، ۱۳۹۰)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)	مشتری-داری
(قشلاقی و همکاران، ۱۳۹۴)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)	صداقت
(رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱) (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)	آراستگی
(صانعی، ۱۳۹۰)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)	پشتکار داشتن
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)	بهره‌گیری از فرصت‌ها
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)	وفاداری و قابلیت اعتماد
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیم‌نیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)	با وجود بودن

متین و همکاران، (۱۳۹۳)	تقدیم هنچارها		
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)			
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)	عدم توجه به منافع شخصی		
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)	صلاح و دوستی		
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)، (زارعی متین و همکاران، ۱۳۹۳)	گذشت		
(صانعی، ۱۳۹۰)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)	مدیریت زمان		شايسنگي فردي
(صانعی، ۱۳۹۰)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)	مدیریت استرس		
(صانعی، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)	مدیریت تعارض		
(کرمی و همکاران، ۱۳۹۱)، (نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۹)	انعطاف- پذیری		
(صانعی، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (اکرامی و رجبزاده، ۱۳۹۰)، (خورشیدی و اکرامی، ۱۳۹۰)	یادگیری مستمر		
(نیرومند و همکاران، ۱۳۹۰)، (رجیمنیا و هوشیار، ۱۳۹۱)، (محمودی، ۱۳۹۲)، (کرمی و همکاران، ۱۳۹۰)، (صانعی، ۱۳۹۱)	انگیزش		

سؤالهای پژوهش

با توجه به اینکه این تحقیق باهدف شناسایی نیازهای آموزشی کارشناسان و تعیین دوره‌های آموزشی است؛ به جای فرضیه به سؤالات تحقیق نیاز است و سؤالات تحقیق عبارت‌اند از:

۱- نیازهای آموزشی کارشناسان دانشگاه هرمزگان چیست؟

۲- چه دوره‌های آموزشی برای رفع نیازهای آموزشی کارشناسان دانشگاه هرمزگان لازم است؟

روش پژوهش

تحقیق حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از حیث روش می‌توان آن را یک تحقیق توصیفی- پیمایشی برشمرد. جامعه آماری این پژوهش را گروهی از خبرگان تشکیل می‌دهند، شامل مدیران

ارشد، مدیران آموزشی، اساتید و کارشناسانی است که در حوزه برنامه‌ریزی آموزشی صاحب‌نظر هستند. با توجه به اینکه در حال حاضر یکی از روش‌های نوین برای نیازسنجی آموزشی، روش مبتنی بر الگوی شایستگی می‌باشد. پذیرش و گسترش سریع رویکرد شایستگی به دلیل مزایای متفاوتی است که این رویکرد برای سازمان‌ها و مدیران در سطوح مختلف دارد شایستگی‌ها برای افزایش عملکرد یک سازمان و کارکنان و بازدهی مزیت رقابتی استفاده می‌شود. همچنین مطالعات موردی نشان می‌دهد که سازمان‌ها به دلایل گوناگون نظیر: افزایش بهره‌وری کارمند، کاهش هزینه‌های آموزش، کاهش جابه‌جایی کارکنان، تأکید بر ظرفیت‌های افراد به‌جای شغل آن‌ها، انتقال رفتارهای ارزشمند و فرهنگ‌سازمانی و تقویت رفتار تیمی و متقابل از شایستگی‌ها استفاده می‌کنند. به علاوه، استفاده از شایستگی‌ها روشی است برای یکپارچه کردن استراتژی منابع انسانی با استراتژی سازمان و اضافه کردن عملکرد ارزش به سازمان است. در کشور ما سازمان‌ها از رویکرد شایستگی، بیشتر جهت مقاصد جانشین پروری و ارزیابی عملکرد افراد استفاده نموده‌اند و کمتر مبنای نیازسنجی آموزشی قرارگرفته است. بر این اساس در این پژوهش با توجه به اهمیت کارکنان در سازمان و آموزش و توسعه آنان با رویکرد شایستگی به شناسایی نیازهای آموزشی آن‌ها پرداخته شده است. در این پژوهش نیازسنجی آموزشی بر مبنای الگوی شایستگی انجام شده است. بر این اساس، جهت تهییه فهرست جامعی از شایستگی‌ها، ادبیات و پیشینه تحقیق ابتدا بررسی شده است. در مرحله بعدی از طریق مطالعه مستندات سازمانی و با استفاده از نظر اساتید و کارشناسان، شایستگی‌ها بررسی، حذف و یکسان‌سازی شد و درنهایت شایستگی‌ها به ۵۲ شایستگی در ۱۰ حوزه دسته‌بندی شدند و از این طریق به شاخص‌ها اعتبار صوری داده شد جدول(۱-۱). مرحله بعد انجام نیازسنجی آموزشی بر مبنای شایستگی‌های مستخرج از ادبیات موضوع برای هر دو گروه کارشناسان آموزش و پژوهش از طریق تکنیک دلفی فازی بود(تعیین سطح مطلوب) در این مرحله از پرسشنامه دلفی فازی که شامل ۵۲ سؤال بسته و ۱۰ سؤال باز بود استفاده شد. مرحله بعد دوره‌های آموزشی، متناسب با نیازهای شناسایی شده (شایستگی‌ها) برای کارشناسان آموزش و پژوهش تدوین شده است. لازم به ذکر است با توجه به استفاده از روش دلفی فازی، نیازسنجی آموزشی در یک دور صورت گرفته است. الگوریتم اجرای شیوه دلفی فازی شامل گام‌های زیر است:

- شناسایی طیف مناسب برای فازی سازی عبارات کلامی

- تجمیع فازی مقادیر فازی شده
- فازی زدایی مقادیر
- انتخاب شدت آستانه و غربال معیارها (حیبی و همکاران، ۲۰۱۴)

یافته‌های پژوهش:

در اجرای شیوه دلفی فازی، پس از انتخاب خبره‌ها که یک مرحله اساسی است مراحل چهارگانه فوق بایستی طی شود. لازم به ذکر است در مورد تعداد خبرگان در روش دلفی، منابع مختلف اعداد متفاوتی را ذکر کرده‌اند. در برخی منابع اشاره شده است ۶ تا ۱۲ عضو برای شیوه دلفی فازی ایده‌آل است و اگر از ترکیبی از خبرگان با تخصص‌های گوناگون استفاده شود بین ۵ تا ۱۰ عضو کافی است (حیبی و همکاران، ۲۰۱۴).

در پژوهش حاضر به منظور غربالگری و تعیین درجه اهمیت شایستگی‌ها (نیازهای آموزشی) کارکنان حوزه‌های آموزش و پژوهش، نظرات ۱۹ نفر از خبرگان (۱۰ نفر حوزه آموزش و ۹ نفر حوزه پژوهش) در مورد اهمیت شایستگی‌های استخراجی از ادبیات تحقیق گردآوری شد. جدول ۳ نظرات خبرگان را برحسب طیف ۵ درجه‌ای لیکرت نشان می‌دهد.

جدول ۱-۲: دیدگاه خبرگان حوزه آموزش در زمینه اهمیت شاخص‌های تحقیق

کارشن اس ۱۰	کارشن ۹ س	کارشن ۸ اس	کارشن ۷ س	کارشن ۶ س	کارشن ۵ س	کارشن ۴ س	کارشن ۳ س	کارشن ۲ س	کارشن ۱ س	
متوجه ط	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	متوسط	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	ارتباطات کتبی
خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	ارتباطات شفاهی
مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	گوش دادن
مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	فن مذاکره
خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	ارائه اطلاعات
خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	متوسط	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	خیلی مهمن	توانایی دریافت اطلاعات

۱۴۹.. دو فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی، دوره ششم، شماره دوازدهم، پاییز و زمستان ۱۳۹۶

دقیق											
قدرت تحلیل اطلاعات	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم
شناسایی مسئله	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم
تجزیه و تحلیل مسئله	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم
آشایی با شغل	بی‌اهم بت	خیلی بی‌اهمیت	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم
توانایی بهره‌گیری از فناروی اطلاعات	متوسـ ط	خیلی بی‌اهمیت	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم
کار با رایانه	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم
برنامه‌ریزی	متوسـ ط	خیلی بی‌اهمیت	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم
تصمیمـ گیری	متوسـ ط	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	متوسط	متوسط	مهم
تفکر سیستمی	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم
تفکر تحلیلی	بی‌اهم بت	خیلی بی‌اهمیت	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	متوسط	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم
تفکر راهبردی	بی‌اهم بت	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	متوسط	متوسط	مهم
خلاقیت و نوآوری	بی‌اهم بت	خیلی مهم	مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم
آگاهی محیطی	متوسـ ط	خیلی مهم	بی‌اهم بت	خیلی بی‌اهمیت	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	متوسط	متوسط	متوسط
آگاهی سازمانی	مهم	مهم	مهم	مهم	بی‌اهم بت	خیلی بی‌اهمیت	خیلی بی‌اهم	خیلی بی‌اهم	متوسط	متوسط	متوسط
انطباق پذیری	متوسـ ط	مهم	مهم	متوسـ ط	مهم	مهم	مهم	مهم	متوسط	متوسط	متوسط
سازماندهی	بی‌اهم	خیلی	بی‌اهم	بی‌اهم	بی‌اهم	بی‌اهم	بی‌اهم	بی‌اهم	متوسط	متوسط	متوسط

خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	متوسط	بی‌اهمیت	خیلی مهم	بی‌اهمیت	مهم	مهم	مهم	توانمندسازی
بی‌اهمیت	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	بی‌اهمیت	خیلی مهم	بی‌اهمیت	مهم	مهم	مهم	نفوذ و تأثیر
متوسط	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	بی‌اهمیت	خیلی مهم	بی‌اهمیت	مهم	مهم	مهم	مربی‌گری
مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	بی‌اهمیت	خیلی مهم	بی‌اهمیت	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	نظرات و کنترل
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	کارگروهی						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مشارکت و همکاری						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	-مسئولیت- پذیری						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	هوش عاطفی						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	اعتماد به نفس						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خود مدیریتی						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهارت اجتماعی						
متوسط	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	آگاهی اجتماعی						
مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	-خویشن- داری						
مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مشتری- مداری						
۹۴۰	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	صدقت						
بی‌اهمیت	خیلی مهم	ت	بی‌اهمیت	بی‌اهمیت	آراستگی						
مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	پشتکار داشتن						
بی‌اهمیت	خیلی مهم	ت	بی‌اهمیت	بی‌اهمیت	بهره‌گیری از فرصت‌ها						

دیدگاه ۹ کارشناس حوزه پژوهش پیرامون هر شاخص نمایش داده شده است:

جدو-۳: دیدگاه خبرگان حوزه پژوهش در زمینه اهمیت شاخص‌های تحقیق

کارشناس ۹	کارشناس ۸	کارشناس ۷	کارشناس ۶	کارشناس ۵	کارشناس ۴	کارشناس ۳	کارشناس ۲	کارشناس ۱	
خیلی مهم	بی اهمیت	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	خیلی مهم	متوسط	ارتباطات کتبی
بی اهمیت	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	متوسط	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	ارتباطات شفاهی
مهم	مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	خیلی مهم	گوش دادن
بی اهمیت	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	فن مذاکره
متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	ارائه اطلاعات
	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	توانایی دریافت اطلاعات دقیق
بی اهمیت	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	قدرت تحلیل اطلاعات
مهم	خیلی مهم	متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	مهم	شناسایی مسئله
مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	مهم	تحزیه و تحلیل مسئله
خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	آشنایی با شغل				
مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات
متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	کار با رایانه
مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	برنامه‌ریزی
خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	تصمیم‌گیری
مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	مهم	تفکر سیستمی
متوسط	خیلی بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	متوسط	متوسط	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	تفکر تحلیلی
مهم	خیلی بی اهمیت	مهم	خیلی بی اهمیت	مهم	مهم	مهم	مهم	مهم	تفکر راهبردی
متوسط	خیلی بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	متوسط	متوسط	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خلاصه و نوآوری
بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	مهم	مهم	متوسط	متوسط	متوسط	آگاهی محیطی
متوسط	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	مهم	مهم	متوسط	متوسط	متوسط	آگاهی سازمانی
خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	مهم	متوسط	متوسط	انطلاق پذیری
خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	سازماندهی

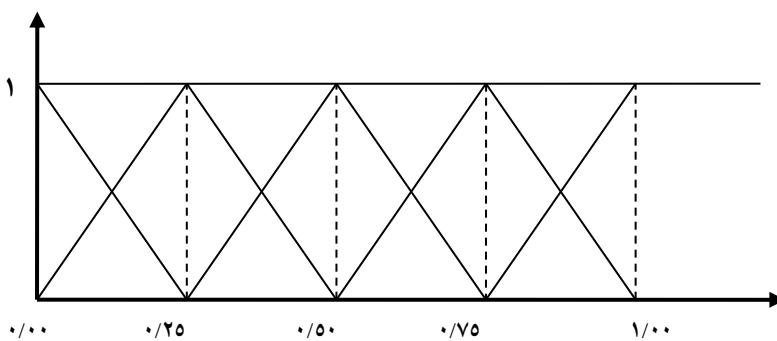
خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خواندن‌سازی				
بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	نفوذ و تاثیر	
خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	مرگی گری	
خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	نظرارت و کنترل	
خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	کارگروهی							
خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مشارکت و همکاری							
خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مسئولیت-پذیری							
خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	هوش عاطفی							
خیلی مهم	خیلی مهم	بی اهمیت	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	اعتماد به نفس	
متوسط	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خود مدیریتی	
متوسط	مهم	متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهارت اجتماعی	
مهم	متوسط	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	مهم	آگاهی اجتماعی	
مهم	خیلی مهم	بی اهمیت	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خویشن‌داری	
خیلی مهم	متوسط	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مشتری‌داری					
خیلی مهم	مهم	متوسط	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	صداقت	
خیلی بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	آراسنگی							
خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی بی اهمیت	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	پشتکار داشتن	
مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	بهره‌گیری از فرصت‌ها	
خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	وفاداری و قابلیت اعتماد	
باوجودان بوند	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	تقدیم هنجارها						
خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	مهم	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	عدم توجه به منافع شخصی	
مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	صلاح و دوستی	
خیلی بی اهمیت	مهم	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	گذشت							
خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی بی اهمیت	مهم	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	مدیریت زمان					
مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	مدیریت استرس	
مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	خیلی مهم	مهم	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	مدیریت تعارض	
مهم	خیلی مهم	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	انعطاف‌پذیری	
مهم	خیلی مهم	خیلی بی اهمیت	متوسط	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	خیلی بی اهمیت	یادگیری مستمر					

انگیزش	خیلی مهم							
--------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

در اجرای شیوه دلفی فازی برای غربالگری، اولین گام انتخاب طیف فازی مناسب برای فازی‌سازی عبارات کلامی پاسخ‌دهندگان است. بیشترین اعداد فازی مورد استفاده، اعداد فازی مثلثی و ذوزنقه‌ای هستند. اعداد فازی مثلثی، به دلیل محاسبات ساده‌تر، بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرند. محقق در تحقیق حاضر برای بیان اهمیت شاخص‌ها از طیف مثلثی برای مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت استفاده کرده است. پس از انتخاب یا توسعه طیف فازی مناسب، نظرات خبرگان جمع‌آوری و در قالب اعداد فازی ثبت می‌شود. در جدول ۲ اعداد فازی مثلثی معادل طیف لیکرت ۵ درجه‌ای لیکرت نشان داده شده است.

جدول ۱-۱: اعداد فازی مثلثی معادل طیف لیکرت ۵ درجه (کاندامارک و هاناکا؛ ۲۰۰۸)

متغیر کلامی	عدد فازی	$ $	m	u
خیلی کم	$(0, 0, 0.25)$	0	0.25	0.25
کم	$(0, 0.25, 0.5)$	0	0.25	0.5
متوسط	$(0.25, 0.5, 0.75)$	0.25	0.5	0.75
زیاد	$(0.5, 0.75, 1)$	0.5	0.75	1
خیلی زیاد	$(0.75, 1, 1)$	0.75	1	1

شکل ۱-۱: اعداد فازی مثلثی معادل طیف لیکرت ۵ درجه (کاندامارک و هاناکا، ۲۰۰۸)
فازی‌سازی دیدگاه ۱۰ کارشناس آموزش پیرامون هر شاخص در جدول (۱-۵) نمایش داده شده است:

جدول ۱-۵: فازی سازی دیدگاه پنل خبرگان برای هر یک از شاخص‌های تحقیق

فازی سازی دیدگاه ۹ کارشناس پژوهش بیرونی هر شاخص در جدول (۱-۶) نمایش داده شده است.

جدول ۱-۶: فازی سازی دیدگاه بینا، خیرگان، برای هر یک از شاخص‌های تحقیق

(-,Δ)	(1)		(1,1)	(1)	(1)	(1,-,YΔ)	(1)	
,-,Δ,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)
(-,YΔ)	(1)		(1,1)	(1)	(1)	(1)	(1)	C5
,-,Δ,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	,-,Δ)	(1,1,-,YΔ)
(-,YΔ)	(1)		(1,1)	(1)	(1)	(1)	(1,-,YΔ)	C6
,-,YΔ,-,Δ)	,-,Δ)	(1,1,-,YΔ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	,-,YΔ,-,Δ)
(-,Δ)	(1,-,YΔ)		(1,1)	(1)	(1)	(1)	(1)	C7
,-,YΔ,-,Δ)	,1,-,YΔ)	,-,Δ,-,YΔ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,-,Δ)	,-,Δ)	,-,YΔ,-,Δ)
(1)	(1)	(-,YΔ)	(1,1)	(1)	(1)	(1,-,YΔ)	(1)	C8
,-,YΔ,-,Δ)	,1,-,YΔ)	,-,YΔ,-,Δ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,-,Δ)	,1,-,YΔ)	,-,YΔ,-,Δ)
(1)	(1)	(1)	(1,1)	(1)	(1)	(1,-,YΔ)	(1)	C9
(-,YΔ,-,Δ)	,-,Δ,-,YΔ)	(-,YΔ,-,Δ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,-,Δ)	,1,-,YΔ)	,-,YΔ,-,Δ)
(-,YΔ)	(1,-,YΔ)		(1,1)	(1)	(1)	(1,-,YΔ)	(1)	C10
(-,YΔ,-,Δ)	,-,Δ,-,YΔ)	(-,YΔ,-,Δ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(-,YΔ,-,Δ)	,-,Δ)	,1,-,YΔ)	(-,YΔ,-,Δ)
(-,YΔ)	(1,-,YΔ)		(-,YΔ)	(-,Δ)	(-,Δ)	(-,YΔ)	(-,Δ)	C10
:	:	:	:	:	:	:	:	:
(1,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	,1,-,YΔ)	(1,1,-,YΔ)
	(1)		(1,1)	(1)	(1)	(1)	(1)	C52

در گام بعدی باید میانگین فازی میانگین‌های فازی نمرات افراد حساب شود. برای محاسبه میانگین نظرات 11 پاسخ‌دهنده، میانگین فازی به صورت زیر محاسبه خواهد شد: هر عدد فازی مثلثی برای هر یک از شاخص‌ها به صورت زیر نمایش داده شده است:

دابطه ۱

$$\begin{aligned}\tau_j &= (L_j, M_j, U_j) \\ L_j &= \min(X_{ij}) \\ M_j &= \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n X_{ij}} \\ U_j &= \max(X_{ii})\end{aligned}$$

اندیسیر، آیه فرد خیره اشاره دارد. یه طوری که

• مقدار ارزیابی خبره A از معیار Z_A X_{ij}

• L_j : حداقل مقدار ارزیابی‌ها برای معیار j ام

M_j: میانگین هندسی مقدار ارزیابی خبرگان از عملکرد معیار زام

• U_j : حداقل مقدار ارزیابی‌ها برای معیار j

(چنگ و همکاران، ۲۰۰۹؛ وو و فانگ، ۲۰۱۱؛ سو و چن، ۲۰۰۷)

در واقع این روش‌های تجمعی، روش‌هایی تجربی هستند که توسط پژوهشگران مختلف ارائه شده‌اند. در این مطالعه ما از روش میانگین فازی استفاده کردی‌ایم. میانگین فازی n عدد فازی مثبتی با رابطه ۲ محاسبه خواهد شد:

رابطه ۲

$$\tilde{F}_{AVE} = (L, M, U) = \frac{\sum l_i^k}{n}, \frac{\sum m_i^k}{n}, \frac{\sum u_i^k}{n}$$

$\tilde{f}_i = (l_i^k, m_i^k, u_i^k)$ معادل فازی دیدگاه خبره کام پیرامون که در این رابطه عدد فازی مثبتی معیار آم است. میانگین فازی دیدگاه پنل خبرگان به تفکیک آموزش و پژوهش برای هریک از شاخص‌های تحقیق در جدول (۱۰-۴) و جدول (۱۱-۴) آمده است.

فازی زدایی مقادیر

برای فازی زدایی از روش مرکز سطح به صورت زیر استفاده می‌شود:

رابطه ۳

$$DF_{ij} = \frac{[(u_{ij} - l_{ij}) + (m_{ij} - l_{ij})]}{3} + l_{ij}$$

(زنگ و تانگ، ۱۹۹۳)

میانگین فازی و برونداد فازی زدایی شده مقادیر مربوط به شاخص‌ها برای حوزه آموزش در جدول (۱-۷) آمده است. مقدار فازی زدایی شده بزرگ‌تر از ۰/۷ مورد قبول است و هر شاخصی که امتیاز بالای ۰/۷ داشته باشد تائید می‌شود. (woo و فانگ، ۲۰۱۱)

& et al - Cheng^۱

-Wu & fang^۲

- Hsu & chen^۳

tang Tzeng & -^۴

Wu & fang -^۵

جدول ۱-۷: میانگین فازی و غربالگری فازی شاخص‌ها (خبرگان آموزش)

نتیجه	قطعی	میانگین	U	M	L	شاخص شایستگی	مؤلفه‌های شایستگی
پذیرش	۰,۸۲	(۰,۹۵,۰,۸۸,۰,۶۳)	۰,۹۵	۰,۸۸	۰,۶۳	ارتباطات کتبی	مهارت‌های ارتباطی
پذیرش	۰,۸۶	(۰,۹۸,۰,۹۳,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۹۳	۰,۶۸	ارتباطات شفاهی	
پذیرش	۰,۸۷	(۱۰,۰,۹۳,۰,۶۸)	۱,۰۰	۰,۹۳	۰,۶۸	گوش دادن	
پذیرش	۰,۸۴	(۱۰,۰,۸۸,۰,۶۳)	۱,۰۰	۰,۸۸	۰,۶۳	فن مذاکره	
پذیرش	۰,۸۸	(۰,۹۸,۰,۹۵,۰,۷)	۰,۹۸	۰,۹۵	۰,۷۰	ارائه اطلاعات	مهارت‌های اطلاعاتی
پذیرش	۰,۹۲	(۱,۰,۰,۷۵)	۱,۰۰	۱,۰۰	۰,۷۵	توانایی دریافت اطلاعات دقیق	
پذیرش	۰,۸۴	(۰,۹۸,۰,۹۰,۰,۶۵)	۰,۹۸	۰,۹۰	۰,۶۵	قدرت تحلیل اطلاعات	
پذیرش	۰,۸۱	(۰,۹۸,۰,۹۵,۰,۷)	۰,۹۸	۰,۸۵	۰,۶۰	شناسایی مسئله	مهارت حل مسئله
پذیرش	۰,۸۶	(۰,۹۸,۰,۹۳,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۹۳	۰,۶۸	تجزیه و تحلیل مسئله	
رد	۰,۲۱	(۰,۴۳,۰,۱۸,۰,۰۳)	۰,۴۳	۰,۱۸	۰,۰۳	آشایی با شغل	مهارت فنی
رد	۰,۲۳	(۰,۴۵,۰,۲۰,۰,۰۵)	۰,۴۵	۰,۲۰	۰,۰۵	توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات	
پذیرش	۰,۸۳	(۰,۹۸,۰,۸۸,۰,۶۳)	۰,۹۸	۰,۸۸	۰,۶۳	کار با رایانه	
رد	۰,۲۱	(۰,۴۳,۰,۱۸,۰,۰۳)	۰,۴۳	۰,۱۸	۰,۰۳	برنامه‌ریزی	مهارت استدلال
رد	۰,۵۵	(۰,۷۵,۰,۵۵,۰,۳۵)	۰,۷۵	۰,۵۵	۰,۳۵	تصمیم-گیری	
پذیرش	۰,۸۰	(۰,۹۸,۰,۸۳,۰,۵۸)	۰,۹۸	۰,۸۳	۰,۵۸	تفکر سیستمی	
رد	۰,۱۹	(۰,۴۳,۰,۱۵,۰,۰۳)	۰,۴۳	۰,۱۵	۰,۰۳	تفکر تحلیلی	
رد	۰,۵۴	(۰,۷۸,۰,۵۳,۰,۰۳)	۰,۷۸	۰,۵۳	۰,۳۰	تفکر راهبردی	
پذیرش	۰,۷۹	(۰,۹۵,۰,۸۳,۰,۵۸)	۰,۹۵	۰,۸۳	۰,۵۸	خلاقیت و نوآوری	
رد	۰,۴۸	(۰,۷۰,۰,۴۸,۰,۲۵)	۰,۷۰	۰,۴۸	۰,۲۵	آگاهی محیطی	قابلیت تطبیق
رد	۰,۶۰	(۰,۸۳,۰,۶۰,۰,۳۸)	۰,۸۳	۰,۶۰	۰,۳۸	آگاهی سازمانی	
رد	۰,۶۳	(۰,۸۵,۰,۶۵,۰,۰۴)	۰,۸۵	۰,۶۵	۰,۴۰	انطباق‌پذیری	
رد	۰,۲۵	(۰,۴۸,۰,۲۳,۰,۰۵)	۰,۴۸	۰,۲۳	۰,۰۵	سازماندهی	مهارت رهبری
رد	۰,۶۶	(۰,۸۵,۰,۶۸,۰,۰۴۵)	۰,۸۵	۰,۶۸	۰,۴۵	توانمندسازی	
رد	۰,۲۲	(۰,۴۳,۰,۱۸,۰,۰۵)	۰,۴۳	۰,۱۸	۰,۰۵	نفوذ و تأثیر	
رد	۰,۶۰	(۰,۸۳,۰,۶۰,۰,۳۸)	۰,۸۳	۰,۶۰	۰,۳۸	مربی‌گری	
رد	۰,۶۸	(۰,۸۵,۰,۷۰,۰,۴۸)	۰,۸۵	۰,۷۰	۰,۴۸	نظرات و کنترل	مهارت هیجانی و تعاملات اجتماعی
پذیرش	۰,۸۳	(۰,۹۸,۰,۸۸,۰,۶۳)	۰,۹۸	۰,۸۸	۰,۶۳	کارگروهی	
پذیرش	۰,۸۵	(۱۰,۰,۹۰,۰,۶۵)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۵	مشارکت و همکاری	
پذیرش	۰,۹۲	(۱,۰,۰,۷۵)	۱,۰۰	۱,۰۰	۰,۷۵	مسئولیت‌پذیری	
پذیرش	۰,۸۱	(۰,۹۸,۰,۸۵,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۸۵	۰,۶۰	هوش عاطفی	مهارت هیجانی و تعاملات اجتماعی
پذیرش	۰,۸۱	(۰,۹۸,۰,۸۵,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۸۵	۰,۶۰	اعتماد به نفس	
پذیرش	۰,۸۱	(۰,۹۸,۰,۸۵,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۸۵	۰,۶۰	خود مدیریتی	
پذیرش	۰,۸۷	(۱۰,۰,۹۳,۰,۶۸)	۱,۰۰	۰,۹۳	۰,۶۸	مهارت اجتماعی	

پذیرش	۰,۸۴	(۰,۹۸,۰,۹,۰,۶۵)	۰,۹۸	۰,۹۰	۰,۶۵	آگاهی اجتماعی	
پذیرش	۰,۸۵	(۱,۰,۹,۰,۶۵)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۵	خویشن‌داری	شخصیتی و ارزشی
پذیرش	۰,۸۵	(۱,۰,۹,۰,۶۵)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۵	مشتری مداری	
پذیرش	۰,۸۷	(۱,۰,۹,۳,۰,۶۸)	۱,۰۰	۰,۹۳	۰,۶۸	صدقت	
رد	۰,۱۷	(۰,۳۸,۰,۱۳,۰)	۰,۳۸	۰,۱۳	۰,۰۰	آراستگی	
پذیرش	۰,۸۵	(۱,۰,۹,۰,۶۵)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۵	پشتکار داشتن	
رد	۰,۱۹	(۰,۴,۰,۱۵,۰,۳)	۰,۴۰	۰,۱۵	۰,۰۳	بهره‌گیری از فرصت‌ها	
پذیرش	۰,۸۶	(۰,۹,۸,۰,۹,۳,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۹۳	۰,۶۸	وفاداری و قابلیت اعتماد	
پذیرش	۰,۸۶	(۰,۹,۸,۰,۹,۳,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۹۳	۰,۶۸	باوجود بودن	
رد	۰,۲۳	(۰,۴۵,۰,۲,۰,۰,۳)	۰,۴۵	۰,۲۰	۰,۰۳	تقنم هنجارها	
رد	۰,۶۸	(۰,۹,۰,۷,۰,۰,۴۵)	۰,۹۰	۰,۷۰	۰,۴۵	عدم توجه به منافع شخصی	
پذیرش	۰,۸۴	(۰,۹,۸,۰,۹,۰,۶۵)	۰,۹۸	۰,۹۰	۰,۶۵	صلاح و دوستی	
رد	۰,۱۹	(۰,۴,۰,۱,۵,۰,۰,۳)	۰,۴۰	۰,۱۵	۰,۰۳	گذشت	
پذیرش	۱,۰۴	(۱,۰,۸,۱,۰,۸,۰,۷۵)	۱,۲۸	۱,۰۸	۰,۷۵	مدیریت زمان	شاپیستگی فردی
پذیرش	۰,۷۸	(۰,۹,۸,۰,۹,۰,۰,۵۵)	۰,۹۸	۰,۸۰	۰,۵۵	مدیریت استرس	
پذیرش	۰,۸۵	(۱,۰,۹,۰,۶۵)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۵	مدیریت تعارض	
پذیرش	۰,۸۳	(۰,۹,۸,۰,۸,۰,۶۳)	۰,۹۸	۰,۸۸	۰,۶۳	انعطاف‌پذیری	
پذیرش	۰,۸۵	(۱,۰,۹,۰,۶۵)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۵	یادگیری مستمر	
پذیرش	۰,۸۶	(۰,۹,۸,۰,۹,۳,۰,۶۸)	۰,۹۸	۰,۹۳	۰,۶۸	انگیزش	

میانگین فازی و برونداد فازی زدایی شده مقادیر مربوط به شاخص‌ها برای حوزه پژوهش در جدول ۱-۸) آمده است. مقدار فازی زدایی شده بزرگ‌تر از ۰/۷ موردنالو است و هر شاخصی که امتیاز بالای ۰/۷ داشته باشد تائید می‌شود (وو و فانگ، ۲۰۱۱).

جدول ۱-۸: میانگین فازی و غربالگری فازی شاخص‌ها (خبرگان پژوهش)

نتیجه	قطعی	میانگین	U	M	L	شاخص شایستگی	مؤلفه	شاپیستگی
پذیرش	۰,۷۶	(۰,۹۲,۰,۸۱,۰,۵۶)	۰,۹۲	۰,۸۱	۰,۵۶	ارتباطات کتبی	مهارت‌های ارتباطی	
پذیرش	۰,۷۶	(۰,۹۲,۰,۸۱,۰,۵۶)	۰,۹۲	۰,۸۱	۰,۵۶	ارتباطات شفاهی		
پذیرش	۰,۸۲	(۱,۰,۰,۶۰,۰,۶۱)	۱,۰۰	۰,۹۰	۰,۶۱	گوش دادن		
پذیرش	۰,۸۰	(۰,۹۴,۰,۶۰,۰,۶۱)	۰,۹۴	۰,۸۶	۰,۶۱	فن مذاکره		
پذیرش	۰,۸۷	(۰,۹۷,۰,۹۴,۰,۶۹)	۰,۹۷	۰,۹۴	۰,۶۹	ارائه اطلاعات	مهارت‌های اطلاعاتی	
پذیرش	۰,۸۵	(۰,۹۷,۰,۹۲,۰,۶۷)	۰,۹۷	۰,۹۲	۰,۶۷	توانایی دریافت اطلاعات دقیق		
پذیرش	۰,۸۰	(۰,۹۴,۰,۶۰,۰,۶۱)	۰,۹۴	۰,۸۶	۰,۶۱	قدرت تحلیل اطلاعات		
پذیرش	۰,۷۹	(۰,۹۷,۰,۸۳,۰,۵۸)	۰,۹۷	۰,۸۳	۰,۵۸	شناسایی مسئله	مهارت حل	

مسئله	تجزیه و تحلیل مسئله	
مهارت فنی	آشنایی با شغل	پذیرش ۰,۸۴ (۱,۰۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
	توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات	رد ۰,۱۴ (۰,۳۳,۰,۰,۸,۰)
	کار با رایانه	پذیرش ۰,۹۰ (۱,۰۰,۰,۷۰,۰,۷۲)
مهارت استدلال	برنامه‌ریزی	پذیرش ۰,۸۵ (۰,۹۷,۰,۹۲,۰,۶۷)
	تصمیم‌گیری	پذیرش ۰,۸۲ (۱,۰۰,۰,۶۶,۰,۶۱)
	تفکر سیستمی	پذیرش ۰,۸۴ (۱,۰۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
	تفکر تحلیلی	رد ۰,۲۲ (۰,۴۲,۰,۱۷,۰,۰,۸)
	تفکر راهبردی	رد ۰,۶۷ (۰,۰,۰,۶۹,۰,۴۷)
	خلاقیت و نوآوری	رد ۰,۲۰ (۰,۰,۰,۱۴,۰,۰,۶)
قابلیت تطبیق	آگاهی محیطی	رد ۰,۳۹ (۰,۶۴,۰,۰,۳۹,۰,۱۴)
	آگاهی سازمانی	رد ۰,۴۷ (۰,۰,۷۲,۰,۰,۴۷,۰,۲۲)
	انطباق‌پذیری	رد ۰,۴۱ (۰,۶۴,۰,۰,۳۹,۰,۱۹)
مهارت رهبری	سازمان‌دهی	رد ۰,۱۷ (۰,۰,۳۶,۰,۱۱,۰,۰,۳)
	توانمندسازی	رد ۰,۱۷ (۰,۰,۳۶,۰,۰,۱۱,۰,۰,۳)
	نفوذ و تأثیر	رد ۰,۲۰ (۰,۰,۴۲,۰,۰,۱۷,۰)
	مربی‌گری	رد ۰,۱۶ (۰,۰,۳۶,۰,۰,۱۱,۰)
	نظارت و کنترل	رد ۰,۲۴ (۰,۰,۴۴,۰,۰,۱۹,۰,۰,۸)
	کارگروهی	پذیرش ۰,۸۲ (۱,۰۰,۰,۶۶,۰,۰,۶۱)
	مشارکت و همکاری	پذیرش ۰,۸۶ (۱,۰۰,۰,۹۲,۰,۰,۶۷)
	مسئولیت‌پذیری	پذیرش ۰,۹۰ (۱,۰۰,۰,۷۰,۰,۰,۷۲)
مهارت هیجانی و تعاملات اجتماعی	هوش عاطفی	پذیرش ۰,۸۲ (۰,۹۴,۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
	اعتماد‌بخنس	پذیرش ۰,۸۳ (۰,۹۷,۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
	خود مدیریتی	پذیرش ۰,۷۷ (۰,۹۴,۰,۰,۸۱,۰,۰,۵)
	مهارت اجتماعی	پذیرش ۰,۷۸ (۰,۹۴,۰,۰,۸۳,۰,۰,۵۸)
	آگاهی اجتماعی	پذیرش ۰,۷۹ (۰,۹۷,۰,۰,۸۳,۰,۰,۵۸)
	خویشن‌داری	پذیرش ۰,۷۷ (۰,۹۴,۰,۰,۸۱,۰,۰,۵)
	مشتری مداری	پذیرش ۰,۸۰ (۰,۹۴,۰,۰,۸۶,۰,۰,۶۱)
	صدقافت	پذیرش ۰,۸۳ (۰,۹۷,۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
	آراستگی	رد ۰,۱۹ (۰,۰,۳۹,۰,۰,۱۴,۰,۰,۳)
	پشتکار داشتن	پذیرش ۰,۹۲ (۱,۰۰,۰,۰,۷۵)
	بهره‌گیری از فرستادها	پذیرش ۰,۸۴ (۱,۰۰,۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
	وفادری و قابلیت اعتماد	پذیرش ۰,۸۸ (۱,۰۰,۰,۹۴,۰,۰,۶۹)
	باوجود بودن	پذیرش ۰,۹۰ (۱,۰۰,۰,۹۷,۰,۰,۷۲)
	تقدم هنجارها	رد ۰,۱۹ (۰,۰,۳۹,۰,۰,۱۴,۰,۰,۳)
	عدم توجه به منافع شخصی	رد ۰,۱۶ (۰,۰,۳۶,۰,۰,۱۱,۰)
	صلح و دوستی	پذیرش ۰,۸۱ (۰,۹۷,۰,۰,۶۶,۰,۰,۶۱)
	گذشت	رد ۰,۱۲ (۰,۰,۳۱,۰,۰,۰,۶۰)
	مدیریت زمان	پذیرش ۰,۸۸ (۱,۰۰,۰,۹۴,۰,۰,۶۹)
	مدیریت استرس	پذیرش ۰,۸۴ (۱,۰۰,۰,۹۰,۰,۶۴)
شایستگی	مدیریت تعارض	پذیرش ۰,۸۱ (۰,۹۷,۰,۰,۶۶,۰,۰,۶۱)

فردی	انعطاف‌پذیری	یادگیری مستمر	پژوهش	۰,۷۳	(۰,۸۹۰, ۰,۷۸۰, ۰,۵۳)	۰,۸۹	۰,۷۸	۰,۵۳	پذیرش
		یادگیری مستمر	پژوهش	۰,۸۸	(۰,۰, ۰,۴, ۰,۶۹)	۱,۰۰	۰,۹۴	۰,۶۹	پذیرش
		انگیزش	پژوهش	۰,۹۲	(۰,۱, ۰, ۰,۷۵)	۱,۰۰	۱,۰۰	۰,۷۵	پذیرش

تمامی مواردی که امتیازی بالای ۰/۷ کسب کرده‌اند مورد تائید قرار گرفته است. بنابراین ۳۳ شاخص در حوزه آموزش و ۳۶ شاخص در حوزه پژوهش مورد تائید نهایی قرار گرفت. شاخص‌های باقی‌مانده در قالب فرایند تحلیل شکاف موردنظری نهایی قرار گرفته است.

بحث و نتیجه‌گیری

در مقاله حاضر، مجموعه‌ای از شایستگی‌ها (نیازهای آموزشی) که می‌تواند در طراحی دوره‌های آموزشی ویژه کارکنان آموزش و پژوهش دانشگاه هرمزگان مورد استفاده قرار گیرد، مورد بررسی و شناسایی قرار گرفت. با توجه به ماهیت وظایف و ماموریت‌های دانشگاه، لحاظ این مجموعه شایستگی‌ها در بحث آموزش و پژوهش، می‌تواند منجر به بهبود و پرورش عملکرد کارکنان و نهایتاً عملکرد دانشگاه گردد. همانگونه که جدول (۱-۹) نتایج حاصل از شناسایی و غربال شایستگی‌ها (نیازهای آموزشی نهایی) با رویکرد دلفی را نشان می‌دهد: برای واحد آموزش ۳۳ شاخص شایستگی (نیازآموزشی) و واحد پژوهش ۳۶ شاخص شایستگی (نیازآموزشی) بومی‌سازی شد. همه شاخص‌ها بین دو گروه مشترک هستند بجز خلاقیت و نوآوری که مختص آموزش است و برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری، توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و بهره‌گیری از فرستاده‌ها که مختص پژوهش می‌باشند.

جدول ۱-۹: نیازهای آموزشی حوزه‌های پژوهش و آموزش دانشگاه هرمزگان

مؤلفه شایستگی	شاخص شایستگی	مؤلفه شایستگی
کارگروهی	مهارت رهبری	ارتباطات کسبی
		ارتباطات شفاهی
		گوش دادن
		فن مذاکره
	ارائه اطلاعات	مهارت‌های اطلاعاتی
مشارکت و همکاری	توانایی دریافت اطلاعات دقیق	
مسئولیت‌پذیری		

		قدرت تحلیل اطلاعات	
هوش عاطفی	مهارت هیجانی و تعاملات اجتماعی	شناسابی مسئله	مهارت حل مسئله
اعتماده نفس		تجزیه و تحلیل مسئله	
خود مدیریتی	شخصیتی و ارزشی	توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات	مهارت فنی
مهارت اجتماعی		کار با رایانه	
آگاهی اجتماعی (همدلی)			
خوبشن داری	فردي	برنامه‌ریزی	مهارت استدلال
مشتری داری		تصمیم‌گیری	
صداقت		تفکر سیستمی	
پشتکار داشتن		خلاقیت و نوآوری	
بهره‌گیری از فرصت‌ها			
وفاداری و قابلیت اعتماد			
باوجود بودن			
صلح و دوستی			
مدیریت زمان			
مدیریت استرس			
مدیریت تعارض			
انعطاف‌پذیری			
یادگیری مستمر			
انگیزش			

جدول (۱-۱۰) دوره‌های آموزشی متناسب با شایستگی‌ها (نیازهای آموزشی) مورد نیاز کارکنان واحدهای آموزش و پژوهش دانشگاه هرمزگان را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول (۱-۱۰) نشان داده شده است از آنجایی که بعضی از شایستگی‌ها نسبت به هم همپوشانی نزدیکی دارند در نتیجه بعضی از دوره‌های آموزشی بیشتر از یک شایستگی یا مهارت را ارتقاء می‌دهند.

جدول ۱۰-۱: دوره‌های آموزشی مبتنی بر شایستگی‌های شناسایی شده (نیازهای آموزشی)

شایستگی	دوره آموزشی	کد دوره	شایستگی	دوره آموزشی	کد دوره
خلاقیت و نوآوری	خلاقیت و نوآوری	۹۵/۱۱	ارتباطات کنترلی	آین نگارش و مکاتبات اداری	۹۵/۰۱
مشتری مداری	اخلاق حرفه‌ای	۹۵/۱۲	ارتباطات شفاهی	مهارت‌های برقراری ارتباط	۹۵/۰۲
صداقت			گوش دادن		

۱۶۳. دو فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی، دوره ششم، شماره دوازدهم، پاییز و زمستان ۱۳۹۶

پشتکار داشتن			مهارت اجتماعی	مؤثر	
بهره‌گیری از فرصت‌ها			فن مذاکره	اصول و فنون مذاکره	۹۵/۰۳
خوبی‌شناسنده			توانایی ارائه اطلاعات		
وفاداری و قابلیت اعتماد			توانایی دریافت اطلاعات دقیق	مهارت اطلاعاتی	۹۵/۰۴
باوجود بودن			توانایی قدرت تحلیل اطلاعات		
صلح و دوستی			تعريف و حل مشکلات	روش‌های شناختی و حل مسئله	۹۵/۰۵
اعطا‌فاضلی			تجزیه و تحلیل مستله		
مدیریت تعارض			توانایی بهره‌گیری از فناوری اطلاعات	مهارت‌های حرفه- ای و اداری کار با رایانه	۹۵/۰۶
انگیزش	انگیزش در کار	۹۵/۱۳	کار با رایانه		
خود مدیریتی	اصول و روش‌های خودسازمانی و خودگردانی	۹۵/۱۴	برنامه‌ریزی	برنامه‌ریزی	۹۵/۰۷
آگاهی اجتماعی (هندلی)			تصمیم‌گیری	تعريف و مفهوم تصمیم‌گیری	۹۵/۰۸
مدیریت استرس			یادگیری مستمر	تفکر سیستمی	۹۵/۰۹
هوش عاطفی			تفکر سیستمی		
اعتماد به نفس			کارگروهی	کارگروهی و همکاری	۹۵/۱۰
مدیریت زمان	مدیریت زمان	۹۵/۱۵	مشارکت و همکاری مسئولیت‌پذیری		

فهرست منابع

- خدایاری، مینا؛ حسینی نسب، داود؛ یاری، جهانگیر. (بهار ۱۳۹۳). نیازسنجی آموزشی کارکنان خدمات آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز. *فصلنامه آموزش و ارزشیابی*، ۲۵(۱۳-۲۸).
- جزئی، نسرین. (۱۳۹۲). *مدیریت منابع انسانی*. تهران: نشر نی.
- فرجاد، شهروز. (۱۳۸۸). *نیازسنجی آموزشی در سازمان‌ها (مفاهیم، تکنیک‌ها و چهارچوب عملی)*. انتشارات بال.
- ابطحی، حسین. (۱۳۸۳). *اموزش و بهسازی منابع انسانی*. تهران: موسسه مطالعات و برنامه‌ریزی آموزشی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۹۳). *روان‌شناسی پرورشی: روانشناسی یادگیری و آموزش*. تهران: انتشارات دوران عباس‌زادگان، سید محمد و ترک‌زاده، جعفر (۱۳۷۹). *نیازسنجی آموزشی در سازمان‌ها*. تهران: شرکت سهامی انتشار.
- فتحی واجارگاه، کوروش. (۱۳۸۳). *برنامه‌ریزی آموزش ضمن خدمت کارکنان*. انتشارات سمت.
- فتحی واجارگاه، کوروش؛ خراسانی، اباصلت؛ دوستی، هومن. (زمستان ۱۳۹۱). *نیازسنجی و تحلیل شکاف آموزشی کارکنان یک شرکت بیمه و تدوین نیازهای آموزشی آن‌ها بر اساس مدل استاندارد مهارت پژوهشنامه بیمه*، شماره ۴، ۵۹-۶۹.
- ترک زاده، جعفر؛ ناصری جهومی، رضا؛ و رحمانی، هادی. (پاییز ۱۳۹۲). *شناسایی و اولویت بندی نیازهای آموزشی معیاری مهارت‌های تدریس اعضای هیأت علمی بر مبنای الگوی شغل و شاغل - مطالعه موردی*: دانشگاه شیراز. *پژوهش در برنامه‌ریزی درسی*، ۱۱(۲)، ۸۶-۱۰۲.
- پناهی، بلال. (۱۳۹۱). *طراحی و تبیین مدل شایستگی‌های منابع انسانی با بررسی تاثیر آن بر بهره وری مهر شرکت پتروشیمی ایران رساله دکتری*. دانشگاه پیام نور تهران.
- بکر برایان، هیوزلید مارک؛ اولریش دیو. (۱۳۸۸). *روش‌های ارزیابی متوازن منابع انسانی ترجمه پرویز احمدی و لقمان رحمانبور*. دفتر پژوهش‌های فرهنگی، چاپ اول.

قشلاقی، مرگان؛ حقانی، محمود؛ و محمدی‌مقدم، یوسف. (اردیبهشت ۱۳۹۴). نیاز سنجی آموزشی گروه‌های شغلی قضات بر اساس رویکرد شایستگی (مطالعه موردی: مجتمع‌های قضائی استان تهران). *فصلنامه مطالعات منابع انسانی*، (۱۶)، ۱۴۱-۱۶۳.

خدایاری، مینا؛ حسینی‌نسب، داوود؛ و یاری، جهانگیر. (بهار ۱۳۹۳). نیازسنجی آموزشی کارکنان خدمات آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز. *فصلنامه آموزش و ارزشیابی*، (۲۵)، ۱۳-۲۸.

کرمی، مرتضی؛ صالحی‌ عمران، ابراهیم؛ و خشنودی‌فر، هاجر. (پاییز و زمستان ۱۳۹۱). نیازسنجی آموزشی مدیران شرکت منطقه‌ای مازندران مبتنی بر الگوی شایستگی. *مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی*، شماره دوم، ۱۱۴-۹۹.

قرایی پور، رضا، سید جوادین، سید رضا، (۱۳۸۲)، (ارزیابی شایستگی‌های مدیران ساپکو به روش بازخور ۳۶۰ درجه، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه امام صادق).

دانایی فرد، حسن، آذر، عادل، شیرزادی، مهدی، (۱۳۹۱)، (چارچوبی برای شناسایی شایستگی‌های خط مشی گذاری ملی، *فصلنامه مجلس و راهبرد* سال ۱۹، شماره ۷۰.

Johnson, D. (1996). "Take two classes and call me in morning: the case for training wellness" *Hospital material management quarterly*. 17(3), p:21

Robert, F. (1987), Group Norms, Their Influence on Training, In: *Training and Development Handbook*. Mac Grow Hill

Rouda, R.Kusy , M.(1996). Need Assessment the first step. Available form URL: <http://www.Alumin.caltech.edu>.

Bailey R. Bartram D. & Kurz R. (2010) Cracking competencies: Development of the SHL competency framework. In Poster at the British psychological society centennial conference.

spencer, L.M. ; Spencer, S.M. (1993), " Competence at work : Model for superior Performance" , John Wiley & Sons.

Nicoleta, D. Ruxandra, F.(2014). Psycho-Pedagogical Training Needs Of University Teaching Staff – A Comparative Study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* ,141 ,453 – 458

Shadreck, B.(2014). Training needs assessment in the Botswana public service: A case study of five state sector ministries. *Teaching Public Administration*, Vol. 32(2) 127–143

- Shyan Horng,J.,Lin,L.(2013). Training needs assessment in a hotel using 360 degree feedback to develop competency-based training programs. Journal of Hospitality and Tourism Management,61-66
- Kunadhamraks, Pichet; Hanaoka, Shinya (2008) "Evaluating the logistics performance of intermodal transportation in Thailand", Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics, Vol. 20 Iss: 3, pp.323 - 342.
- Cheng, Jao-Hong; Chih-Ming Lee; Chih-Huei Tang. (2009), An Application of Fuzzy Delphi and Fuzzy AHP on Evaluating Wafer Supplier in Semiconductor Industry, wseas transactions on information science and applications, Vol 6, PP 756-767
- Tzeng, G.-H., Teng, J.-Y.(1993)., Transportation investment project selection with fuzzy multiobjectives. Transp. Plann. Technol. 17(2), 91–112
- Hamblin, A. C. ,1974, Evaluation and control of training. Maidenhead: McGraw-Hill. Maccllend.C., 1993, "Testing for Competence Rather than Intelligence", American Psychologist, Vol.28, No.1, P.1-40.
- Zook, A., 2006, Military Competency-Based Human Capital Management A Step Toward the Future, U.S. Army War College, Carlisle Barracks, Carlisle, PA, 17013- 5050.
- Xuejun Qiao, J., 2009, "Managerial Competencies for Middle Managers: Some Empirical Findings from China", Journal of European Industrial Training, Vol.33, No.1, P.69- 80.
- Oshins, M., 2002, Identifying a Competency Model for Hotel Managers, B.A. State University of New York at Binghamton.
- Habibi, Arash., Sarafrazi, Azam., Izadyar, Sedigheh (2014), Delphi Technique Theoretical Framework in Qualitative Research, The International Journal Of Engineering And Science (IJES), vol.3., no. 4., pp 08-13.